

MAGYAR KURIR

Indult: Bétaből, Kedden December' 9-dik napján, 1817-dik esztendőben.

Nagy Britannia.

A' megholttt Printzaszszonynak elta karittatása a' multt Nov. 19-dik napján ahoz a' mély szomorúsághoz illő tzeremoniák: közt ment véghez, mellyel egész Anglia ezt a' szomorú történetet revé. A' Koporsóra kivül ezen szavak irattak deák nyelven, hogy annál jobban megmaradjen a' késő maradék előtt is az idvezültnek emlékezete: „*Depositum Illustrissimae Principissae Charlottae Augustae, Illustrissimi Principis Georgii Augusti Frederici Principis Walliae, Britanniarum Regentis Filiae unicae, Consortisque, Serenissimi Principis Leopoldi Georgii Frederici, Ducis Saxoniae, Marchionis Misniae, Landgravii Turingiae, Principis Coburgi Saalfeldensis, Exercituum Regis Marchallii, Majestatis Regiae a Sanctioribus Conciliis, Nobilissimi Ordinis Militaris de Balneo Equitis; Obiit 6ta die Novembris Anno Domini MDCCCXVII. aetatis suae XXII.*”

A' holttestnek a' koporsóba való beté- tetése alatt némelly Idegenek Leopold Princzet egy más szobában tartóztatták, minthogy a' Herczeg azt mondotta volt, hogy mig tsak el nem temetik, addig el nem hagyja kedves feleségét. Angliában nem lévén szokásban a' holttestet kitenni a' paradéágyra, a' koporsó egyszeribe be záratott, és 18-dikban estvéli 8 órakor

Claremontból Windsor felé megindít- tatott, hová reggeli két órakor érkezett- meg. Itt egy fekete színű materiával be- vont Szalába helyheztetett, a' szíve pe- dig egy különös karmazsin színű bárson- nyal bevont vederben a' koporsóra té- tetett. Minekutánna estvéli 8 órakor el- kezdett zúgni a' halottas harangszó, egy fertály óra mulva megindult a' halottkisé- ró sereg a' kápolna felé. A' holttest egy 8 lovas kotsin vitetett. A' kápolnához meg érkeztén a' sereg, a' legelől menő Wind- sori szegény Rítterek (Poor Knights v. is a' Térdpántlika Rendjének 26 alsóbb tagjai, kiket hajdan öreg katonákból vá- lasztottak, és minden nap bizonyos ajta- tossági kötelelességeket kell nekik a' kápol- nában végre vinni, mellyért szabad lakást és egy kis jövedelmet kapnak, s a' t.) a' karba felmentek. A' Gárdából 8 Yeomok emelték a' koporsót, mellynek a' Koro- nát és Királyipáltzát utánna vitték. Leopold Printz a' Yorki és Clarencei Her- czegek között ment; köpönyegjeiknek föl- dönúszórészét pázsik vitték. A' karban a' koporsót egy emeletre helyhez tették. Leopold Printz, fejefelől egy karzéken ült, a' karbeli üléseket a' Térdpántlika Rendjének Vitézei foglalták el. Most kö- vetkezett a' koporsónak a' kriptába való léeresztése. Ezt a' kriptát VII. Henrik kezdte el építtetni; de tsak 1810-dik eszt- endőben ment az tükéltességre, a' Ki- rálynak parantsolatjára. Si Halott fér- el benne; mind eddig tsak kettő t. i. az

1810-dikben ide temettetett *Amália* Printzasszony, és az 1813-dikban ugyan oda helyeztetett *Braunschweigi* Hercegasszony fekszik abban. Minekutánna ide hálkál lebotsátatott volna az idvezültt Printzasszony, a' hirádo felszóval így kiáltott: „Igy tetszett a' mindenható úr Istennek az ő irgalmassága szerént, hogy „a' Felsőges *Charlotta Augusta* Printzasszonyt, leányát 's a' t., — Felsőgét „s a' t., és unokaleányát ő Felsőgének „III. Györgynek 's a' t., a' hit Védelmészöjének, kit az Isten hosszú élettel, „egésséggel, tisztességgel, és minden ki„gondolható földi boldogsággal áldjon, és „tartson meg, e' mulandó világból magá„gához szállította.“ 11 órára mindennek vége lett. — *Leopold* Printz tüstént vissza ment *Windsorba*, és visszajövetel után tsak egy keveset aludt, és Doctor *Shortal* egy kis fordulóra sétálni ment. Midőn Lord *Lauderdale* látogatására ment, azt mondják, hogy a' Printz nyakába borult, és legalább is fél óráig ezen helyezettetésben maradt sűrűn hulló könnyei és forró sóhajtásai által jelentvén minden beszéllés nélkül környülállásainak mostóhaságát. A' Lord más felé akarván vonni a' Printz figyelmetességét, így szólott; be ditsösségesen illatoznak ezek a' virágok; úgy tetszik mintha örök tavasz nyílna itt, — ez biz' egy valódi földi paraditsom! melly szavainál fogva az idvezülttnek a' virágokkal való bánáshoz ronszó indulatjára tzelozott, a' Lord. Mint ha tsak egy nagy követ vettek volna le a' Printznek mejjéről, egyszeriben kezdett tekintete derülni, és így szólla: Ugy van, *Claremontban* kívánok élni 's halni, és napjaimat tsak arra fogom fordítani, hogy annak a' menynei Angyalnak, kit én örökre elvesztettem, gondolatait végre hajthassam! Ezen szavakat ismét sűrű könyhullatás követte. A' Lord minekutánna szinte 3 óráig a' Printznél lett volna, tsak úgy ment-el utóbb, hogy a'

Printznek megigérte, hogy legalább minden héten kétszer meg fogja őtet látogatni. Az *Esheri* szegények között 50 font Sterlinget osztogatattott - ki a' Printz a' temetés napján, ugyanannyit az idvezültt Hercegasszonynak születése' napján is, mellyet tsak egyszer érhettek-meg az alatt az idő alatt mióta ez a' Fejedelmi pár *Claremontban* mulatott. Azt a' közönséges és méjj szomorúságot, melly az idvezültt Hercegasszonynak halálát követte, bizonyítják azok a' gyásztisztelettelili czeremoniák, mellyek temetésé' napján az egész országban, különösen pedig *Londonban* tétettek volt. Töbhnnyire minden Templomok fekete posztóval beronattak, és minden rendelés nélkül halotfibeszedek tartattak benne. A' Catholicus Követeknek kápolnájikkban pedig Misék olvastattak. Reggeltől fogva lobogott a' Királyi zászló a' Towerből fél magosságnyira, minden hajók a' *Themse* folyóvizén gyászvitorlát tettek-fel, és minden kikötőhelyekben minutárol minutára ágyukat sütögettek-el. A' Templomokban mindenütt nagy tolakodás volt, kiváltképpen pedig a' Pál Templomában. Ez már 11 órakor annyira meg volt töltve, hogy több már be nem férhetett, és az ajtókat bezárták, hogy elkezdhetnék az Istentiszteletet. De a' népség betördelte az ajtókat, és ablakokat, és nagy erőszakkal rohanván-be, olly rendetlenséget okozott, hogy utóbb a' Lord Majornak kellett előállani. Híjjába kérte és intette ez a' népet, nem használt semmit. Végre a' Lapságnak ki kellett menni a' Templomból, mert nem volt mód benne, hogy hozzá foghattak volna az Istentisztelethez. Ezen közönségesen megindultak az özvegyülekeztek, és azután magok kérték a' Lord Majort, hogy tsendeses lesznek és a' karból letakarodnak, tsak hívassa-el valamellyik Káplányát. Délután 3 órakor osztán tsak ugyan elkezdődött az ajtatosság és tsendes figyelemmel

végződött. *Carltonhousében, Blomberg* nevű Predikátor tartott halotti prédikációt a Régens Printz előtt, a ki egész nap senkit sem látott maga körül a *Gloucesteri* Hercegnén kívül. *Abermarle* Grófnénak Nov. 14-dikén történt halálát egyenesen az idvezültt Prinzcasszony szomorú történetének tulajdonítják, ezen való kesergésében keresvén hirtelen való születésének okát, mellyben, 14 é világra hozott gyermekei között 11 élőt hagyván maga után, megholt. Egy *Esheri* Vendég fogadósról is az a hír, hogy mihelyt meghalotta a Printzasszony esetét, aznap mindjárt bánatjában megholt. Mind a két eset hihető; mivel mind a két személy eránt különös kegyességgel viseltetett az idvezültt.

Előadván ezen gyászos esetről az egész Királyi Familiára kiáradott nagy szomorúságot egy Londoni újság, ilyen formán szól régre annak fejről a Királyról. Ez a Felsőleges személy ki valaha ennek az Uralkodó háznak fénye és ditsősége, alattvalóinak pedig ditsékedése volt, nem holt meg ugyan, de részt nem vehet sem azokban az örömeiben sem pedig szenvedéseiben, mellyek familiáját, és népét érdeklik. Mindeneknek szemek elől elvonva, azokat kivéven kiki szükségeiről gondoskodnak, örök éjtzakába és tsendességbe van ő mérülve; nints reá nézve sem nap sem hold, sem korona sem jobbágy, sem feleség sem gyermeke többé. Azt a kis Világot, mellyben lakók, csak képzelőtehetségével töltibe lakosokkal; ezek a világi lakosok nem hántják háborgatják az ő ártatlan indulatját; angyalok, és szolgálatrakész lelkék követik szüntelen az ő képzelődéseit, és egy oly karikát formálnak körülötte, melly ötet mind ettől mind a más Világtól külön választja. Annyi azomban kétségen kívül van, hogy mély megaláztatásában sints attól elhagyatva, kinétszeretete többet ér, mint e világon minden

ő gyönyörűségeivel egyetemben; bárczek örökké tartanának is. Míg pedig a Teremtőnek képzete el nem hágy valakit, mind addig könnyen el lehet minden egyéb nélkül. Az isteni könyörületeségnek és szeretetnek karja az ő szemét, és szívét azon fájdalmak elől eltakarta, mellyek most ötet annyira megillették volna, ha ép elmével érte volna azokat meg. Az úr az ő pásztora és jutalma.

A Király 8-dik gyermekének, 5-dik fijának, *Ernestus Augustusnak*, Cumberlandi Hercegnének feleségéről, a meghalt Pruszsiai Királyné testvéréről, örömmel hirtelik a Londoni levelek, hogy mint gondolják, viselős állapotban van.

Mint beszélük, *Koburg Leopold* Printz ő Kir. Hercegsége úgy nyilatkoztatta ki magát a Yorki Herceg előtt, hogy nem sok időre látogatásképpel elútozni szándékszik hazájába, de a honét a jövő tavaszon Angliába ismét visszamenven, azután állandóul Claremontban fog lakni.

A Miniszterekkel ellenkező rész Angliában még meg nem nyugtatta elméjét a *Nottinghami*, és *Manchesteri* özszeesküttek fejének megölettetéséért, kivált a mióta azt a hírt elterjesztették a békételenkedők, hogy valamint *Brandreth* úgy *Turner* is, utolsó szempillantajukig azt erősítették, hogy *Olivier* nevű Politizai tiszt, ki az özszeeskütvésnek kinyomozására küldtetett volt ki, lett volna maga az, a ki őket ezen rozslépésre vette, s osztán elárulta. *Brandreth* halála óráján ekképpen szollott: — „Ha *Olivier* nem lett volna, most én nem állnék itt a vesztő helyen. Ő vett engem azon lépésekre, mellyeket tettem.“ — *Turner* ről azt mondják, hogy már a nyakában volt a kötél, mikor ekképpen szollott: — „E mind az *Olivier* munkája volt.“ — A más rész ellenben azt hozza ezen vádnak gyengítő sére elő, hogy a még ezen bűnösöknek

perre fölyt, az ő barátjaik minden módo-
kat előkerestek, hogy hozzájok tzedulakat
's izeneteket küldhessenek-be a' tömlőtze-
be, mellyek által minden módon felin-
gerelni iparkodtak őket, hogy Olivii-
viert vállalják az összeesküvés' indítójá-
nak lenni.

Mansfieldben nem régen nagyon
megadta egy falusi ember annak a tréfá-
nak az árrát, hogy a' feleségének nyaká-
ba kötelet vetvén a' piatzra kivezette 's
egy talléron eladta; minthogy a' Polgár-
mester az eladót a' menyetskével, 's a'
vásárlóval egygyütt fenyítőházba záratta,
melly annyival keserveőbb lehetett az asz-
szonynak, hogy a' vásárló az ő szeretője volt.
— Hogy a' Polgármester ilyen erőszakot
követhetett-el, ezt onnét magyarázzák-meg,
hogy a' nem igaz, hogy Angliában tör-
vény volna az, hogy a' sérjű ily módon
eladhassa a' feleségét, hanem taak na-
gyon régtől fogva bevett és megrögzött
rossz szokás.

A' régiségek' emlékezetét felelevení-
tő új történeteknek olvasásában gyönyör-
ködőknek nem kevés kielégítettésekre szol-
gálhat Angliában egy per, melly éppen
most foly a' fő törvényszék (Kingsbench)
előtt. A' történet, melly erre alkalmat-
osságot szolgáltatott, nagyon érzékenyí-
tő: —

„A s c h f o r d nevű kertésznek szép
ifjú leánya Mária Manchester mellett,
egy éjtzakát a' múlt tavaszon egy falusi
mulatságon töltvén, más nap' reggel meg-
fertéztetve 's gyilkosan megölettetve egy
tóban találtatott. A' tántzolás közben
Thorton Abraham nevű árendás járt
nagyon a' leány után, úgy nyilatkoztat-
ván-ki (mint a' perben kijött) egy esme-
rösse előtt magát, hogy ő elszánta ma-
gát, hogy, ha életében kerül is, ezen
leányt magának megkeríti. Annyira is
vitte a' dolgot, hogy reggelfelé ő volt az,
ki a' leányt, mint annak kísérője, a'
szomszéd falú felé annak apja' házához

útnak indúlt. Ez és egyéb környüállások,
mellyek még a' dologhoz járultak, ter-
mészszerűen *Thorton* tették gyanússá,
's már annyira is ment vala az első ité-
lőszék előtt a' dolog, hogy mindenek
hitték, hogy *Thorton* bünösnek fog ta-
láltatni. Azonban a' Prokurátorának az
alibi eszébe jutott. *Thorton* gazdag em-
ber lévén, két bizonytságot talált, kik
olyan vallást tettek, hogy akkor, mikor
a' gyilkosság történt, *Thorton* más
helyen látták, egy néhány mértföldnyire
lévő más faluban. Meg volt a' mentség.
Az itélőszék ötlet feloldozta a' vád alól.
De nem így ítéltem ám a' közönség azon
vidéken; mindenek úgy meggyőzöttetve
voltak a' *Thorton* bünössége felől, hogy
a' Birák ellen mindenek felindultak, an-
nyira, hogy gyűjteményt nyitván magok
között jó summát adtak a' megölettetle-
ány tettvér bátyja' kezébe, hogy a' pert,
mellyet addig a' Korona (Fiscus) folytatott,
a' maga nevében ujítsa-meg, melly egy
régii Statutum' ereje szerént megeshetik,
's azt vigye a' fő törvényszék (Kingsbench)
eleibe. Már most tehát itt foly a' per:
de felettébb kétséges kimenetellel; mert
a' *Thorton* elmés Prokátora itt is egy
nagyon finum mentségre talált az Ang-
lusoknak közép időbéli, a' szokásból ugyan
egészszén elenyészett, de forma szerént
még soha el nem töröltetett törvénynek-
ben, melly ez, hogy az illy gyilkos ese-
tekben, ha a' vádoltatott személyre a'
gyilkosság egész nyilvánossággal reá nem
bizonyosodik, ő a' törvényes tanátsban egy
kesztyüt elvetvén 's azt a' vádoló felvévén,
ezek ketten, botokkal, mindeniknek réz-
ből készült oltalmazó paizsa lévén, a'
Birák előtt a' tanátskozás' szalájában, nap-
feljötétől fogva az estvéli elsősillagoknak az
égen való megjelenéséig verekedni tar-
toznak: ha tsak addig, az, ki a' gyil-
kossággal vádoltatik, nem kéri a' vado-
lót, hogy szünyyenek-meg, de a' melly
esetben ő felakasztatik; ellenben, ha ki

állja az estvélig való verekedést, nagy summa elégtételt kívánhat bajnoktársától. Megjegyzésre méltó, hogy Thorton egy hatodfél láb magasságú izmos ember, a' leány' testvére pedig egy gyenge lúsdéd legényke. Ennek Prokurátora tehát, a' ki kétségkívül okosan tette hogy *Thortonnal* botra nem kelt, mentségül azt hozta-fel, hogy a' mi időnkben nagy léptelenség lenne, egy embernek, a' ki gyilkossággal vádoltatik, alkalmatosságot adni, hogy ártatlanságát újabb gyilkosság által mutassa-meg, de a' melyre azt felelte néki maga a' fő bíró Lord *Ellenborough*, hogy egy törvényes *duellálásnak*, a' milyen ez a' régiak úgy nevezett *Isten' Itélete*, szomorú kimenelete nem neveztetetik gyilkosságnak. — A' gyenge legény' Prokurátora ezt hallván, már most nem találhatott egyéb fogást, hanem időt kért magának, hogy azalatt indító okokat gyűjthessen arra, hogy a' vádoltatott személytől ezen régi törvénynek az *Isten' itéletének* oltalma által való vedelme megtagadtassék. Ehez képest Nov. 22-dikére tétetett által a' pernek újabb elővételése.

* * *

Végezte a' Pápa ő Szentsége, és a' Bavariai Király ő Felsége között felállított Concordatának.

VIII) Tzik. A' Seminariumoknak, Parochiáknak, Kegyesintézeteknek, Papi-Fabrikáknak, és minden más Egyházi Intézeteknek jószágaik mindég minden ésonkítás nélkül megtartassanak, és sem el adni, sem pénzé változtatni ne lehesen azokat. Ennek felette minden Megyének legyen jussa új birtokokat szerezni, és ezen birtokait mint tulajdonát a' régibb Papi Fundátziók' jussaiban részeltetni, mellyek annakutánna a' Szent Széknek közbenjárása nélkül sem el nem töröltethetnek, sem pedig újra nem egyéltethetnek; fenntartván mindazáltal a'

Tridenti Zsinatnak e' részben a' Püspökök részére kiszabott rendelkezseit.

IX) Tzik. Megfontolván az ezen Egygyességből az Ekkleziára és Vallásra háromló hasznokat, ő Szentsége a' Pápa, mindjárt ezen Egygyességnek megerősítése után egy Bullánál fogva meg fogja ő Felségét *Maximilian Jósef Királyt*, és az ő Katholicus követői örök e hatalmazni, hogy a' Bavariai Kiralysagban lévő megüresültt Érseki és Püspöki Székekre érdemes és olyan alkalmas Papi személyeket nevezhessenek-ki, kikben a' törvények által kiszabott tulajdonságok meg legyenek. De az ilyen lérfiakat ő Szentsége fogja a' rendes formák szerint Székeikbe betenni, mellyeknek igazgatásába, míg ez meg nem történik, semmi úton módon nem szabad azoknak belé avatkozni. A' Bulláért adandó első esztendeji jövedelmek, és Kantzellariai fizetések pedig újra, minden Püspöknek jövedelméhez képest fognak meghatározatni.

X) Tzik. A' Prépostságokat ő Szentsége adja. — A' Káptalan Decanusait ő Felsége nevezi-ki, úgy szinte a' Kanonokokat is az Apostoli vagy Pápai hónapokban. A' többi hat hónapok között pedig háromban az Érsek, háromban a' Káptalan nevezi azokat. A' Káptalan szolgálójába csak olyan hazafiak vétetnek-fel, kik a' Tridenti Zsinat végzései szerint meghatározott tulajdonságokon kívül, az Egyházi szolgálatban, és a' Papihivatalokban ditséretesen munkálódtak, vagy az Érsekeknek és Püspököknek segítségére voltak, vagy virtuosos és tudományos érdemeket tettek. A' Vicariusi hivatalokat az Érsekek, és Püspökök szabadon oszthatják. Minthogy pedig még a' Káptalanok nintsenek felállítva, és így mind ezen Tzikkelyeket még most tellyesíteni nem lehet: tehát most az egyszer az Apostoli Nuntius és ő Felsége egyet értve, minden folyamodóknak meghal-

gatása után fogják az új Káptalanokat felállítani; ez esik meg a' Vicariusokra és Praebendariusokra nézve is. — Valamint minden Dignitariusok, Kanonokok, és a' Fejedelmi lakó városokhoz kötött Papi jótéteményekben részesülők, a' törvények szerint csak egy Beneficiumot, és Praebendát bírhatnak: szintűgy a' törvények erejénél fogva tovább is megmarad ezen ő a' Fejedelmi Lakóvárosokhoz való kötetések, mindazonáltal a' Szent Szék tekintetének megsértése nélkül.

XI. Tzík. Ő Felsége a' Király fog tovább is mind azokra a' papi jótéteményekre praesentálni (kinevezni), mellyekre a' Patronatus' jussa szerint ősei, a' Hercegek, és Választó Fejedelmek praesentáltak, úgy nem különben azokra a' jótéteményekre is, mellyekre olyan Eklezsiái Társaságok praesentáltak, mellyek ma már nem állnak-fenn. Ő Felségének Patronatusi jussal bíró jobbágyai is sognak bírni a' magok részéről ezen hatalommal. Az Érsekek és Püspökök fogják pedig az ilyen feltett vagy kinevezett személyeket, elébb megvizsgálván őket, a' parochiái Jótéteményekbe betenni. Az efféle kinevezéseknek pedig a' Kanonok szerint meghatározott idő alatt meg kell esni; különben az Érsekek és Püspökök szabadon osztják az olyan jótéteményeket. Minden egyéb papihivatalok, mellyeket a' Bavariai Királyság 8 Megyéjének elébbi püspökei osztottak, az Érsekek és Püspökök által, olyan személyek által töltsenek be, kik ellen ő Felségének kifogása nem lesz.

XII. Tzík. A' mi a' Megyéknél kormányozását illeti, szabadon elkövethetnek az Érsekek és Püspökök mindent, a' mit Pásztori hivataljoknak folytatására az Egyházi Törvényeknek rendelkezéseivel, és e' jelenvaló, ő Szentségétől jóvá hagyott Egyházi fenyítéssel megyeegyezőleg, hasznosnak találják, nevezetesen a) az olyan Papiszemélyeket, kiket alkalmasoknak

találnak, Vicariusokká, Tanácsosokká, és a' Megye igazgatásában segédjeikké tehetik. b) Erdemes személyeket papokká tethetnek, és fel is szentelhetnek, minek utánna előbb ezeket magok az Érsekek és Püspökök, vagy Vicariusaik a' Zsinati Examinatorokkal együtt megvizgálták, ellenben az érdemtelenekeket a' felszentetéstől elzárhatják. c) Az Egyházi pereket, és különösen az olyan házassági dolgokat, mellyek a' Tridenti Zsinat 24-dik ülésének 12-dik Kánona szerint az Egyházi ítélőszéket illetik, megvizsgálhatják, és eligazíthatják; kivételnek innen a' Papoknak tiszta polgári dolgaik, p. o. Contractusok, adósságok, örökség felett való visszázkodások, mellyek Világi Birák által ítéltetnek-meg. d) A' fenyítést érdemlő Clericusokat, vagy az olyanokat kik illendő papi ruházatot nem viselnek a' Tridenti Zsinat szerint megbüntethetik; azokat pedig, a' kiket büntetésre méltóknak találják ugyan, de még a' törvényes magamentés útja elzárva nintsen, vagy Seminariumokban, vagy más házakban letartóztatathatják. Az Egyházi Törvényeket általhágó Világiak ellen is az Egyházi büntetéseket (Censurákat) elővehetik. e) A' Megyéjökben lévő Papsággal, és Néppel szabad közösülést tarthatnak-fen, és egyházi utmutatásaikat 's rendelkezéseiket szabadon kihirdethetik. Ennekfelette mind a' Papság mind nép a' lelki és egyházi dolgokban szabad közösülésben lehetnek a' Szent Székkel. f) Parochiákat állíthatnak-fel, eloszthatják, és egyesíthetik azokat; de ő Felségével a' Királlyal egyetértve, kivált ha a' rendes jövedelmekről van szó. g) Közönséges könyörgéseknek tartását, és más istenes dolgokat rendelhetnek, ha ezt az Anyaszentegyháznak, a' Statusnak, vagy a' Népnek java kívánja, és gondoskodhatnak arról, hogy a' Templomi foglalatosságokban, kivált pedig a' Misén, és a' Szent Sakramentomoknak kiszolgálta-

tása' alkalmatosságával' Templomi rendtartások deák nyelven mennyenek véghez.

XIII) Tzik. Valahányszor az Érsekek és Püspökök jelentést tejjendenek, hogy a' Vallásra és erköltsiségre nézve veszedelmes könyvek nyomtatódnak, vagy vitetnek-be az országba: mind annyszor gondoskodni fog az Ország Kormányja, hogy azolnak terjedése meggátoltassék.

XIV) Tzik. Ő Felsége a' Király olyan intézeteket fog tenni, mellyeknél fogva mind a' Katholika Religiónak, akár rendtartásainak akár Liturgiájában, szóval; tselekedettel, vagy írással való megatonyítása megakadályoztatódjék, mind pedig az Egyházi szolgák hivatalos foglatosságaiknak folytatásában minden akadály nélkül szabadon forgolódhassanak. Sőt a' Vallás szolgáji méltó tiszteleteknek minden motsoktól való megoltalmazására egy közrebotsátandó Rendelésnél fogva meg fogja ő Felsége parantsolni, hogy a' Papokkal, minden alkalmatossággal, minden Felsőségek megkülömböztetett tisztelettel, és illő betsülettel bánjanak.

XV) Tzik. Az Érsekek, és Püspökök ő Felsége előtt e' következendő szavakkal teszik-le hiteket: „Én esküszöm, és az Istennek Szent Evangyeliomainál fogva fogadom, hogy ő Felségéhez hív, és engedelmes leszek. Továbbá fogadom, hogy semmi egyetértésben nem leszek, semmi tanátskozásban részt nem veszek, és semmi gyanus öszveköttetésbe az Orzágon belől, vagy azon kívül magamat nem avatom, melly a' közönséges tsendességet megháborithatja, és ha akár a' magam Megyéjében, akár másutt akárhol, valami a' Statusnak ká-

„rára tzélozó szándékot megtudok, azt „ő Királyi Felségének ki fogom nyilatkozatni.“

XVI) Tzik. E' jelenvaló Egyesség által, mind azok a' Törvények, Rendelések, és Végzések, mellyek e' jelenvaló időpontig Bavariában hozattattak, a' mennyiben ezek azzal ellenkeznek, erejektől megfosztatnak.

XVII) Tzik. Mind az, a' miről ezekben a' Tzikkelyekben nintsen világosan szó tétetve, a' jóváhagyott Egyházi fenyték által igazittatik-el. Hogy ha pedig jövődöben valami nehézség adná magát elő, ő Szentsége és ő Felsége fenntartják azt magoknak, hogy azt együtt való barátságos tanátskozás útján igazítsák-el.

XVIII) Tzik. Mind a' két egyező Felek a' magok és Követők' nevében igérik, hogy mind azt, a' miben ezen Tzikkelyek szerént megegyeztek, szentül megtartják, és ő Királyi Felsége e' jelenvaló Egyességet Status' törvényének fogja kijelenteni. — E' mellett igéri ő K. Felsége, a' maga, és követői nevében, hogy soha semmiféle okbol ezen Egyességnek Tzikkelyeihez sem semmit nem ad, sem azokban soha semmit meg nem változtat, vagy meg nem magyaráz a' Szent Széknek közbenjárása, és együttmunkálkodása nélkül.

XIX) Tzik. Ezen Egyesség' megerősítésének kiteserélése az alólirt naptól fogva számlálván 40 napok alatt, vagy ha lehet elébb is meg fog történni.

Költ Romában Jan. 5-dikén 1817.

Ercole Card. Consalvi
Häffelin Kazimir Chersoneszi Püspök.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Dec. 5-ik napján 299 — 6-dikán 299 $\frac{1}{2}$ — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Budáról Nov. 30-dikán. — A' Budai 's Pesti Jóltévő Asszonyi-Egyesülés' Pesti osztályának állapotjáról való tudósítással adósok maradtunk, melyet most a' lehető rövidséggel ekképpen fizetünk-le. Nem volt kissébb a' Pesti osztály buzgósága a' szomszéd Városhelinel, és Nagy Méltóságú Elöljáróinak, a' sínlődő emberiségen megesezt szívü, 's a' könyörületesség' szelidindulatjától gyúladozó tagjainak szíves iparkodásaikról elegendő bizonyosságot tesz azoknak hasznos következésé. Lehetetlen is volt azoknak a' szép rendszabásoknak sikeretlen maradni, melyek szerént ez az osztály magát organizálta. Külön választotta azokat a' szegényeket, kik magokkal átallyában tehetetlenek, azoktól, kiknek tsak alkalmosságra volt szükségek, hogy magok magokon segíthessenek, és ehez képest gyámoltotta a' szegénységet. Így segített 73 személyeken, — egy Asszonyi kézi Munkák' intézetében, és egy kesztyü fabrikában, melly Augusztusnak közepétől fogva kaptoltatott az elsőbbhöz, dolgoztatván azokat. Így mutatott más 40 szegényeknek kenyérkeresés módját egy olyan Intézetnek felállításánál fogva, melyben holmi gyapjuval való bánási munkák tétettek. Tizenkilentz elszegényedett familiákat pedig úgy mentett-ki a' nyomorúságnak torkából, hogy vagy interesre, vagy pedig annélkül is, pénzbeli segítséget nyujtott nékik tsak akkorra leendő vissza adás fejében, mikor munkásságok után azt megkereshették. — A' magokkal tehetetlenek közzül 1) a' betegetek vagy ingyen orvosoltatta, vagy érettek az ispotályban naponként 1 fl. 12 krt. fizetett. 2) A' hályog miatt megvakultakat egy különös Intézetben gyógyította, mellyben a' Budai osztály is feles volt. 3) A' szegény gyámoltalan gyermekeket részszerént ajánlása, részszerént gyámoltása által, tanítottta, és neveltette. 4)

Az erőtelen öregeket, és nyomorékokat mind kész pénzel, mind élelemre tartozó dolgokkal és ruházattal segítette. Több mint 300 Feleket ápolgatott így. Illy sokfelé, tsak innen is képzelni lehet, hogy nem kevés segedelem kívántatott, melyről még inkább meggyőződhetnénk, ha minden kasszáknak kiadásait megvizsgálnánk. De mivel mind ezek a' középponti kasszába bele jönnek, — és igen hosszas is volna azt pontról pontra leírni: tehát tsak a' középponti kasszának állapotjáról, és arról is tsupán tsak az öszveseges jövedelmi, 's kiadási summákat kitéve szóllunk, elegendőnek itélvén tsak ezt is arra, hogy ezen osztály kegyesigyekezteinek nagyságát által lehessen látni. Mind öszve ennek az osztálynak 49 for. 20 kr. Conv. pénzre, és 35,399 for. 51 kr. Váltó Czedulára megy a' jövedelm. 1-ső Aprilistől fogva Sept. utolsó napjáig, a' kissébb kasszáknak kiadásaiak tesznek 18,719 for. 56½ xrokat. Sz. K. Pest városánál vagy az Egyesülésnek 6 p. Cent. Interesre 15,000 forintból álló tökepénzletéve. Az Egyesülésnek kasszájában Sept. végén 49 fl. 20 kr. Conv. Pénz, és 1,079 for. 54½ kr. Váltó Czed. volt készen. A' zuhanemüek részszerént kiosztattak a' szükkölködők között, részszerént pedig a' dolgozó intézethen felmunkáltattak.

B. é. t. s.

A' ma kijött Udv. újságszerént az ő Cs. Kir. Felsőge második fija, Ferentz Károly Cs. Fő Hertzegen kívül, Gróf Wallis József Státus és Conferentziális Minister; Gr. Bellegarde Henrik F. Marschal, Gr. Districhstein József Alsó Ausztriai Marschal, és Gr. Lanckoronski Antal Urak, 's M. Udv. Vice Cancel. Koháry Ferentz ő Herczagsége, az Arany-gyapjú rendel, kegyelmesen megajándékoztattak. R'enát ő Cs. Fő Herczagségét a' Sz. István M. K. Rendje nagy keresztjével méltóztatott megajándékozni ő Cs. Kir. Felsőge.